

Abstrakt

(česky)

V současnosti je psychologický a neurovědný výzkum bilingvismu velmi rozšířený. Poukazuje nejenom na kognitivní, či dokonce zdravotní výhody tohoto jevu, ale také na jeho rizika. Nicméně výzkum je ztížen nesmírnou pestrostí projevů bilingvismu. Každý bilingvní má jedinečnou jazykovou historii kontaktů s každým ze svých jazyků. Některé jevy, jako jsou věk akvizice druhého jazyka, či úroveň, které bilingvní dosáhne ve svém druhém jazyce, jsou lépe prozkoumané. Nicméně tak podstatný faktor, jako je podobnost jazyků, kterými bilingvní mluví, začíná být studován až v poslední době. Tato práce se zaměřuje na vliv podobnosti jazyků bilingvních jedinců na jejich jazykové zpracování. V EEG experimentu je využito techniky evokovaných potenciálů, konkrétně jsou sledovány potenciály N200 (inhibiční) a N400 (sémantický), které patří k nejčastěji studovaným evokovaným potenciálům u bilingvních subjektů. Participanti jsou rozděleni do tří skupin dle podobnosti jejich jazyků: participanti s podobnými jazyky (slovenština-čeština), bilingvní s částečně podobnými jazyky (ruština-čeština) a participanti s odlišnými jazyky (němčina-čeština). Rozdíl v N200 efektu u jednotlivých skupin nebyl pozorován, ale N400 efekt se u jednotlivých skupin lišil, a to jak v době latence, tak v amplitudě. To poukazuje na to, že vzdálenost jazyků bilingvních může mít vliv na jazykové zpracování alespoň na některých úrovních kognitivního zpracování. V práci jsou diskutovány i další důsledky tohoto zjištění.

Klíčová slova: bilingvismus; kognitivní zpracování; EEG; evokované potenciály; N200; N400; podobnost jazyků